

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU
BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL OFFICE OF STATISTICS

GODINA / YEAR IV

SARAJEVO, 30. 01. 2012.

BROJ / NUMBER: 4.12

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

TURIZAM, decembar / prosinac 2011 TOURISM, December

Smještajni kapaciteti tj. broj ležaja u decembaru / prosinac 2011. godine iznose 16.877 i veći su za 4,1% u odnosu na decembar / prosinac 2010. godine.

Accommodation capacities (number of beds) was 16.877 in December 2011, what is 4,1% more in relation to the same month of the last year.

Bruto iskorištenost kapaciteta na području Federacije BiH, u mjesecu decembaru / prosinac 2011. godine iznosila je 8,8%.

Gross rate of utilization of bed places was 8,8% in December 2011.

Ukupan broj dolazaka turista u decembaru / prosinac 2011. godine iznosi 25.748 i veći je za 1,2% u odnosu na decembar / prosinac 2010. godine.

Total number of tourist arrivals was 25.748 what is 1,2% more in relation to the same month of the last year.

Ukupan broj noćenja turista u decembaru / prosinac 2011. godine iznosi 46.201 i veći je za 6,0% u odnosu na decembar / prosinac 2010. godine. U ukupno ostvarenom broju noćenja učešće domaćih turista je 46,5%, a stranih turista 53,5%.

Total number of tourist overnight stays was 46.201, what is 6,0% more in relation to the same month of the last year. Domestic tourist's share of total number of overnight's stays was 46,5%, and foreign tourist's share was 53,5%.

U ukupnom broju noćenja stranih turista u decembaru / prosinac 2011. godine najveće učešće prema zemlji prebivališta, ostvarili su turisti iz sljedećih država: Hrvatska 33,3%, Slovenija 13,2%, Srbija 10,2%, Turska 6,0%, i Njemačka sa 4,1%.

According to the country of residence, the highest share of total number of overnight stays in December 2011 have realised tourists from the following countries: Croatia 33,3%, Slovenia 13,2%, Serbia 10,2%, Turkey 6,0%, and Njemačka 4,1%.

Što se tiče dužine boravka stranih turista u našoj zemlji, na prvom mjestu je: Rumunija sa prosječnim zadržavanjem od 4,5 dana, slijedi Egipat sa 3,9 dana, Belgija sa 3,8 dana, Rusija sa 3,4 dana, te Norveška sa 3,3 dana.

Regarding the average detention of foreign tourists stays in our country, on the first place comes Romania with average stay of 4,5 days, , then Egypt with 3,9 days, Belgium with 3,8 days, Russia with 3,4 days, then Norway with 3,3 days.

KAPACITETI, DOLASCI I NOĆENJA TURISTA
CAPACITIES, TOURISTS ARRIVALS AND NIGHTS

	DOLASCI TURISTA TOURIST ARRIVALS				NOĆENJA TURISTA TOURIST NIGHTS			
	XII 2011	Index $\frac{XII\ 2011}{XII\ 2010}$	I - XII 2011	Index $\frac{I - XII\ 2011}{I - XII\ 2010}$	XII 2011	Index $\frac{XII\ 2011}{XII\ 2010}$	I - XII 2011	Index $\frac{I - XII\ 2011}{I - XII\ 2010}$
UKUPNO <i>TOTAL</i>	25.748	101,2	435.698	107,0	46.201	106,0	869.832	106,2
Domaći <i>Domestic</i>	12.740	98,5	146.331	102,9	21.471	108,6	269.662	103,0
Strani <i>Foreign</i>	13.008	104,0	289.367	109,2	24.730	103,8	600.170	107,7
BROJ LEŽAJA <i>NUMBER OF BEDS</i>	16.877	104,1						

DOLASCI I NOĆENJA TURISTA PREMA VRSTAMA OBJEKATA
TOURISTS ARRIVALS AND TOURISTS NIGHTS TYPE OF ACCOMODATION

	DOLASCI TURISTA TOURIST ARRIVALS				NOĆENJA TURISTA TOURIST NIGHTS			
	XII 2011	Index $\frac{XII\ 2011}{XII\ 2010}$	I - XII 2011	Index $\frac{I - XII\ 2011}{I - XII\ 2010}$	XII 2011	Index $\frac{XII\ 2011}{XII\ 2010}$	I - XII 2011	Index $\frac{I - XII\ 2011}{I - XII\ 2010}$
UKUPNO <i>TOTAL</i>	25.748	101,2	435.698	107,0	46.201	106,0	869.832	106,2
Hoteli <i>Hotels</i>	21.226	99,4	374.138	107,6	38.214	102,0	747.237	107,0
Moteli <i>Motels</i>	2.505	110,3	30.259	105,7	3.895	129,3	47.722	113,9
Pansioni i prenoćišta <i>Boarding - houses and hostels</i>	813	144,9	10.373	102,2	1.682	176,1	25.624	88,6
Domaćinstva/Kućanstva (privatne sobe) <i>Housekeeping facilities (private rooms)</i>	300	92,0	3.776	115,3	377	84,3	5.296	99,0
Ostalo <i>Other</i>	904	96,9	17.152	98,0	2.033	119,1	43.953	99,3
DOMAĆI <i>DOMESTIC</i>	12.740	98,5	146.331	102,9	21.471	108,6	269.662	103,0
Hoteli <i>Hotels</i>	9.133	93,2	105.890	100,0	15.610	101,4	197.813	100,0
Moteli <i>Motels</i>	1.969	117,3	20.794	115,0	2.731	127,6	28.449	115,5
Pansioni i prenoćišta <i>Boarding - houses and hostels</i>	547	136,1	5.510	118,6	939	171,7	8.942	118,2
Domaćinstva/Kućanstva (privatne sobe) <i>Housekeeping facilities (private rooms)</i>	244	111,9	2.893	133,5	272	107,1	3.430	131,4
Ostalo	847	101,3	11.244	99,0	1.919	134,5	31.028	106,0
STRANI <i>FOREIGN</i>	13.008	104,0	289.367	109,2	24.730	103,8	600.170	107,7
Hoteli <i>Hotels</i>	12.093	104,7	268.248	111,0	22.604	102,4	549.424	109,7
Moteli <i>Motels</i>	536	90,4	9.465	89,9	1.164	133,5	19.273	111,6
Pansioni i prenoćišta <i>Boarding - houses and hostels</i>	266	167,3	4.863	88,4	743	182,1	16.682	78,1
Domaćinstva/Kućanstva (privatne sobe) <i>Housekeeping facilities (private rooms)</i>	56	51,9	883	79,7	105	54,4	1.866	68,2
Ostalo <i>Other</i>	57	58,8	5.908	96,1	114	40,7	12.925	86,2

DOLASCI I NOĆENJA TURISTA PO ZEMLJAMA PREBIVALIŠTA
TOURIST ARRIVALS AND NIGHTS BY COUNTRY OF RESIDENCE

	DOLASCI TURISTA TOURIST ARRIVALS				NOĆENJA TURISTA TOURIST NIGHTS			
	XII 2011	Index $\frac{XII\ 2011}{XII\ 2010}$	I - XII 2011	Index $\frac{I - XII\ 2011}{I - XII\ 2010}$	XII 2011	Index $\frac{XII\ 2011}{XII\ 2010}$	I - XII 2011	Index $\frac{I - XII\ 2011}{I - XII\ 2010}$
DOMAĆI <i>DOMESTIC</i>	12.740	98,5	146.331	102,9	21.471	108,6	269.662	103,0
STRANI <i>FOREIGN</i>	13.008	104,0	289.367	109,2	24.730	103,8	600.170	107,7
Austrija <i>Austria</i>	516	103,0	10.380	99,4	811	100,9	17.373	100,5
Belgija <i>Belgium</i>	51	108,5	1.437	90,4	194	215,6	3.751	89,3
Danska <i>Denmark</i>	49	108,9	1.179	78,8	101	81,5	3.015	80,6
Finska <i>Finland</i>	23	100,0	847	99,2	31	55,4	1.961	114,6
Francuska <i>France</i>	138	95,8	8.281	87,7	245	60,2	21.544	83,5
Grčka <i>Greece</i>	44	78,6	2.270	108,1	101	112,2	3.794	59,2
Holandija / Nizozemska <i>Netherlands</i>	115	77,7	4.354	95,1	180	47,5	9.630	91,7
Irska <i>Ireland</i>	29	85,3	1.713	69,4	61	88,4	7.755	59,6
Italija <i>Italy</i>	390	68,8	22.180	114,5	958	88,7	46.482	117,7
Luksemburg <i>Luxembourg</i>	7	233,3	227	135,9	14	350,0	764	210,5
Njemačka <i>Germany</i>	553	88,2	14.370	103,4	1.023	73,9	29.057	96,2
Portugal / Portugalija <i>Portugal</i>	12	60,0	983	119,0	15	30,0	2.013	108,2
Španija / Španjolska <i>Spain</i>	131	218,3	5.156	111,7	388	253,6	9.207	99,8
Švedska <i>Sweden</i>	93	82,3	3.476	118,5	180	77,9	7.746	97,9
Velika Britanija <i>Great Britain</i>	126	79,7	4.879	111,3	256	73,6	9.736	111,5
Island <i>Iceland</i>	-	-	67	81,7	-	-	320	174,9
Norveška <i>Norway</i>	55	114,6	2.034	96,3	180	168,2	4.437	100,9
Švajcarska / Švicarska <i>Switzerland</i>	120	120,0	2.508	111,7	215	104,9	5.160	112,5
Češka <i>Czech Republic</i>	89	127,1	2.666	102,7	145	64,7	9.261	104,0
Mađarska <i>Hungary</i>	135	133,7	4.481	112,8	201	66,6	11.157	136,8
Poljska <i>Poland</i>	92	155,9	21.721	126,9	233	108,9	63.770	119,3
Rumunija / Rumunjska <i>Romania</i>	80	109,6	2.275	109,4	363	193,1	6.839	146,5
Slovačka <i>Slovakia</i>	74	231,3	1.434	135,0	135	225,0	3.540	140,9
Slovenija <i>Slovenia</i>	2.088	112,4	29.606	97,8	3.271	107,1	49.533	103,8
Albanija <i>Albania</i>	71	104,4	1.551	40,9	157	133,1	2.881	42,8

DOLASCI I NOĆENJA TURISTA PO ZEMLJAMA PREBIVALIŠTA (nastavak)
TOURIST ARRIVALS AND NIGHTS BY COUNTRY OF RESIDENCE (continued)

	DOLASCI TURISTA TOURIST ARRIVALS				NOĆENJA TURISTA TOURIST NIGHTS			
	XII 2011	Index $\frac{\text{XII 2011}}{\text{XII 2010}}$	I - XII 2011	Index $\frac{\text{I - XII 2011}}{\text{I - XII 2010}}$	XII 2011	Index $\frac{\text{XII 2011}}{\text{XII 2010}}$	I - XII 2011	Index $\frac{\text{I - XII 2011}}{\text{I - XII 2010}}$
Bugarska	52	73,2	1.570	137,7	111	71,2	3.496	120,8
<i>Bulgaria</i>								
Hrvatska	4.592	106,2	50.731	114,2	8.246	114,7	90.837	115,9
<i>Croatia</i>								
Srbija	1.228	108,8	15.117	104,2	2.525	122,9	28.554	110,1
<i>Serbia</i>								
Crna Gora	241	66,2	3.495	100,1	511	84,9	5.946	97,8
<i>Monte Negro</i>								
Makedonija	179	109,1	3.623	117,7	353	117,7	7.808	127,1
<i>Macedonia</i>								
Rusija	38	97,4	1.323	140,9	130	116,1	3.053	123,9
<i>Russia</i>								
Turska	772	128,5	25.262	106,7	1.490	127,6	49.081	109,7
<i>Turkey</i>								
Ostale evropske / europske zemlje	78	56,9	3.777	106,2	206	73,6	7.867	102,2
<i>Other European countries</i>								
Izrael	18	25,0	1.521	93,1	41	43,2	2.763	91,0
<i>Israel</i>								
Japan	54	125,6	3.072	106,3	82	112,3	4.381	105,3
<i>Japan</i>								
Kanada	42	113,5	1.566	86,4	91	118,2	2.832	80,9
<i>Canada</i>								
Kina	28	164,7	1.831	270,9	49	153,1	2.838	271,6
<i>China</i>								
SAD	256	109,4	7.333	104,9	649	72,3	17.998	90,7
<i>USA</i>								
Saudijska Arabija	45	500,0	641	147,4	56	280,0	1.989	182,6
<i>Saudi Arabia</i>								
Australija	33	75,0	3.144	123,7	68	66,7	4.821	125,9
<i>Australia</i>								
Novi Zeland	1	100,0	388	104,9	2	200,0	564	121,0
<i>New Zealand</i>								
Egipat	9	150,0	259	165,0	35	166,7	723	135,1
<i>Egypt</i>								
Iran	1	25,0	162	65,1	2	33,3	507	88,8
<i>Iran</i>								
Ostale vanevropske zemlje	260	103,2	14.477	181,1	625	70,1	33.386	144,3
<i>Other non European countries</i>								

Napomena: Prethodni podaci

Note: Preliminary data

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

TURIZAM

Podaci o kapacitetima za smještaj, broju dolazaka i noćenja turista po vrstama objekata i prema zemlji prebivališta dobiveni su iz istraživanja Mjesečni izvještaj o turistima i noćenjima (obrazac TU-11).

Jedinice posmatranja su poslovni subjekti i njihovi dijelovi registrirani prema KD-u u području H - Ugostiteljstvo, tj. ugostiteljska i druga preduzeća koja pružaju usluge smještaja gostima.

Turist je svaka osoba koja u mjestu izvan svog prebivališta provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju, radi odmora ili rekreacije, zdravlja, studija, sporta, religije, porodice, poslova, javnih misija i skupova.

Domaći turist je svaka osoba sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini koja u nekom mjestu u Bosni i Hercegovini, izvan mjesta svog prebivališta, provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju.

Stranim turistima smatraju se sve osobe koje u Bosni i Hercegovini nemaju stalno prebivalište, a provedu najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju.

Turistički smještaj je svaka jedinica koja redovno (ili povremeno-sezonski) obezbjeđuje smještaj za noćenje turistima. Turistički smještaj se dijeli na: kolektivni i privatni turistički smještaj.

Kolektivni turistički smještaj pruža noćenje za putnika u sobi ili nekoj drugoj jedinici, ali broj mjesta koje osigurava mora biti veći od određenog minimuma za grupe lica koje prelaze jednu porodičnu jedinicu i sva mjesta u objektu moraju biti pod istim komercijalnim tipom rukovodjenja, čak i ako objekt ne stvara profit.

Privatni turistički smještaj pruža ograničen broj mjesta sa ili bez naplate.

Soba je jedinica koju čini jedna soba ili skupina soba čineći nedjeljivu iznajmljivačku cjelinu u smještajnom objektu ili boravištu. Sobe mogu biti jednokrevetne, dvokrevetne ili višekrevetne zavisno da li su opremljene stalno za smještaj jedne, dvije ili više lica što znači da je korisno pravilno klasifikovati sobe.

Ako se soba koristi za stalni boravak za više od godinu dana, ne bi trebala biti uključena.

Kabine, kolibe, kućice, drvene kolibe, bungalovi i vile mogu se tretirati kao sobe i apartmani tj. mogu se ostaviti kao jedinice.

Broj ležaja u objektu ili boravištu je određen brojem lica koje mogu prenoćiti u ležajima u objektu (boravištu), ignorišući bilo kakve dodatne ležaje koji bi se mogli namjestiti na zahtjev gosta. Termin ležaj se primjenjuje na jedan ležaj, dvostruki ležaj se računa kao dva ležaja. Ta jedinica služi za mjerenje kapaciteta bilo kojeg tipa smještaja.

Stalnim ležajima se smatraju ležaji koji se redovno spremaju za iznajmljivanje gostima.

Pomoćnim ležajima se smatraju ležaji koji, po pravilu, služe za popodnevni odmor gostiju kao dodatni ležaj kojima se smještajni kapacitet dopunjuje za vrijeme sezone.

Skupni ležaji u planinarskim domovima iskazuju se kao pomoćni ležaji.

Prosječna dužina boravka se izračunava dijeljenjem broja noćenja sa brojem dolazaka turista.

Bruto iskorištenost ležaja u jednom mjesecu se dobija tako što se podijeli broj ukupnih noćenja sa brojem ležaja koji se nude i brojem dana u datom mjesecu za istu grupu objekata, množenjem koeficijenta sa 100 da bi se rezultat izrazio u procentu.

Formula: $Ue = (P/Gp) \times 100$

Gdje je Gp broj potencijalnih ležaja

Napomena: Formula je preuzeta iz Službenih novina Evropske Zajednice, No L 291/32.

NOTES OF METHODOLOGY

TOURISM

Data on capacities, the number of tourist arrivals and tourist nights by type of accommodation and country of residence are collected through Monthly Report on Tourist Arrivals and Tourist nights (Form TU-11).

Report units are business entities and their parts registered according to the CA under section H - Hotels and restaurants and other enterprises engaged in providing accommodation services in tourism.

Tourist is every person who, outside his place of permanent residence, spends at least one night in a hotel or another accommodation facility for reasons of rest, recreation, health, study, sport, religion, family, business, public tasks or meeting.

Domestic tourist is a person with permanent residence in Bosnia and Herzegovina who spends at least one night in a hotel or some other accommodation facility outside their place of residence.

Foreign tourist is a person with permanent residence outside Bosnia and Herzegovina who temporarily resides in Bosnia and Herzegovina and who spends at least one night in a hotel or same other accommodation facility.

Tourist accommodation is any facility that regularly (or occasionally) provides overnight accommodation for tourists. Tourist accommodation has been divided into two main groups: Collective accommodation establishments and private tourist accommodation.

Collective tourist accommodation is defined as an accommodation establishment providing overnight lodging for the traveller in a room or some other unit, but the number of places it provides must be greater than a specified for groups of persons exceeding a single family unit and all the places in the establishment must come under a common commercial-type management, even if it is not for profit.

Private tourist accommodation provides limited numbers of places for rent or free of charge.

A bedroom is a unit formed by one room or groups of rooms constituting an indivisible rental whole in an accommodation establishment or dwelling.

Rooms may be single, double or multiple, depending on whether they are equipped permanently to sleep one, two or several people which mean that useful rule is to classify the rooms.

If a room is used for permanent stay, for more than one year, it should not be included. Cabins, huts, cottages, wood huts, bungalows and villas can be treated as rooms and apartments, which mean that can be left as a units.

Number of bed-places in an establishment or dwelling is determined by the number of persons who can stay overnight in beds set up in the establishments, ignoring any extra beds that may be set up by customer request. The term bed-place applies to a single bed. A double bed is counted as two bed-places. This unit serves to measure the capacity of any type of accommodation.

Invariably bed-places are bed-places which are regularly prepared for guest rent.

Auxiliary bed-places are bed-places which, by the rule, serve for afternoon guest rest as an extra bed-place accommodation capacities are completed during the season.

Cumulative bed-places in a mountain homes are expressed as an auxiliary bed places.

Average detention of foreign tourist's stays is calculated by dividing number of overnights stays by the number of arrivals.

The gross occupancy rate of bed-places in one month is obtained by dividing total overnight stays by the product of bed-places on offer and the number of days in the corresponding month for the same group of establishments, multiplying the quotient by 100 to express the result as a percentage.

Formula: $Ue = (P/Gp) \times 100$

Where Gp is the number of potential bed-places

Annotation: Formula was accepted from the Official Journal of the European Communities, No L 291/32.